

Toimi työpapereita:

Tiivistelmä kansainvälisestä kuulemisesta 24.1.2019 ja muita kansainvälisiä näkökulmia

Toimi-hanke järjesti yhdessä Helsingin yliopiston ja Strategisen tutkimuksen neuvoston tutkimushanke Manufacturing 4.0 kanssa 27.9. 2018 seminaarin **‘What Finland can learn from social security models in other European countries?’**. Seminaarissa kuultiin eri maiden sosiaaliturvareformeista:

- Universal credit in UK: Jane Millar, Professor, Institute for Policy Research, University of Bath
- Social security reforms in the Netherlands: Minna van Gerven, Assistant Professor, University of Twente
- Hartz reforms: Wolfgang Schroeder, Professor, University of Kassel

Seminaarin jälkeen projektiryhmän jäsenillä oli mahdollisuus keskustella seminaaripuhujien myös Suomen uudistukseen liittyvistä kysymyksistä.

Seminaarin uutinen sekä esitysaineistot ovat luettavissa verkkosivulla vnk.fi/toimi

https://vnk.fi/toimi/artikkeli/-/asset_publisher/kansainvalisia-kokemuksia-sosiaaliturva-2030-tyoh-1

Seminaaripuhujat palasivat Suomeen 24.1.2019 seuranta- ja projektiryhmän tapaamiseen **Feedback Discussion: International Views to Social Security Reform in Finland**, jossa he antoivat aiempien keskustelujen ja hankkeen aineiston (seurantaryhmän linjaukset 13.12.2018) pohjalta palautetta Suomen uudistuksesta.

Tähän muistioon on tiivistetty eräitä keskeisiä huomiota tiiviistä keskustelusta.

Toimi-hanke ja Eriarvoisuuden torjuminen niukkuuden aikana (TITA) –konsortiohanke järjestivät yhdessä seminaarin Tanskan sosiaaliturvauudistuksista 10.1.2019: **The Danish social security system and its reforms – what can and should be learnt?** Ohjelma:

- Jon Kvist: The politics and policies of Danish “reformania”
- Thomas Bredgaard: Danish flexicurity and the crisis
- Pasi Moisio: Towards better social security by combining services and benefits
- Mikko Niemelä: Tackling Inequalities in Time Austerity

27.9.2018 järjestetyn seminaarin uutinen sekä esitysaineistot ovat luettavissa verkkosivulla vnk.fi/toimi

https://vnk.fi/toimi/artikkeli/-/asset_publisher/voisiko-suomi-oppia-tanskan-sosiaaliturvauudistuksista-

OECD julkaisi 28.2.2018 [Suomen maaraportin](#), Economic Survey of Finland 2018. Sen teemoina olivat taloustilanne sekä verotuksen ja tulonsiirtojen rakenteet.

Toimi-hanke järjesti 1.3. keskustelutilaisuuden OECD:n raportin sosiaaliturvan uudistamisen suosituksista. Raportin tuloksia Toimi-hankkeelle esittelivät Jon Pareliussen ja Christophe André OECD:stä. Yleistä taloutta koskevaa osuutta kommentoi talousneuvoston pääsihteeri Pekka Sinko valtioneuvoston kansliasta. Etuusreformia koskevia suosituksia kommentoivat Toimi-hankkeen seurantaryhmän jäsenet Asmo Maanselkä ja Juhana Vartiainen.

Tilaisuuden uutinen sekä esitysaineistot ovat luettavissa verkkosivulla vnk.fi/toimi

https://vnk.fi/toimi/artikkeli/-/asset_publisher/toimi-hanke-oecd-n-suositusten-aarella

OECD:n ekonomisti Jon Pareliussen osallistui myös 28.11.2018 Toimi-hankkeen seurantaryhmän kokoukseen alustaan ja keskustellen kansainvälisistä talousnäkyistä ja sosiaaliturvan uudistuksista.

Toimi-hankkeen keskustelutilaisuus 24.1.2019, Helsinki

Feedback Discussion: International Views to Social Security Reform in Finland:

Jane Millar, Professor, Institute for Policy Research, University of Bath

Minna van Gerven, Assistant Professor, University of Twente

Wolfgang Schroeder, Professor, University of Kassel

Kiteytettyjä huomioita ja kommentteja:

Professori Jane Millar, U.K. "Making system to work takes always longer you think"

Professori Millar kiitti Suomessa käynnistettyä ennakkollista valmistelua, jossa haetaan pitkän tähtäimen tavoitteita. Hänen huomioitaan:

Yleistä Britannian kokemuksia peilaten:

- Ennen päätöksentekoa tulisi olla konsensus siitä mitä tehdään, vaikka ei samaa mieltä oltaisiinkaan
  - Universal Credit on muuttunut niin moneen kertaan käyttöön oton jälkeen, että sen arvioiminen on mahdotonta. Jatkuvat muutokset hämärtävät vaikutuksia.
- Uudistus ja säästöt eivät sovi yhteen.
  - Säästöjen tuominen uudistuvaan järjestelmään johtaa helposti luottamuksen ja maineen menetykseen.
- Käyttäytymisen muutokset järjestelmän piirteiden (esim. sanktioiden osalta) pitäisi tunnistaa
- Yksinkertaisuus ei voi olla ainoa tavoite.
- Järjestelmän täytyy olla joustava ja yksilöity.
  - Yksilöllinen on vaikeaa, yleinen selkeää. Vaikeusastetta ei voi kokonaan poistaa, jos ei ole valmis todella ankaran yksinkertaiseen järjestelmään.
  - Yleisyys on ristiriidassa yksilöllisyyden kanssa myös sosiaaliturva-asioissa
- Hankaluuksia ei nähdä aina ennalta; uuden järjestelmän integrointi käytäntöön toimivaksi kestää pidempään kuin kuvitellaan
  - testaus, kokeilu ja sille riittävästi aikaa on tärkeää
  - järjestelmien toimivuudesta pitää olla varmuus ennen käyttöön ottoa
- Teknologia auttaa yksinkertaistamaan, mutta se ei ole yksin ratkaisu: tarvitaan taitoja sen käyttämiseen
- Uudistaessa kannattaa muistaa, että (yhden etuuden) ankaruus voi johtaa köyhyyden lisääntymiseen.
  - ei vain yksi etuus vaan parempi että on muutamia ("not one but fewer")

Kommentteja ja pohdittavaa Toimi-hankkeen työhön:

- Vaikuttaa todella hyvältä, että aloitetaan peruspilareiden muodostamisesta
- Vaihtoehdossa (joulukuun 2018 aineisto) Perheen ja työn vaihtoehto korostaa kotitalouskohtaisuutta, ja se herättää pohdintaa sukupuolten rooleista. Britanniassa tämä on herättänyt paljon keskustelua köyhyysriskistä.
- Osaamisen ja työn vaihtoehdossa vastikkeellisuus on isossa roolissa; vastikkeellisuuden luonne on tärkeä. Onko kyse vain työhön tähtäävästä vastikkeellisuudesta, vai onko mukana sosiaalinen ulottuvuus?
- Vapaan valinnan vaihtoehdossa voi olla mahdollisuus elämänkaaren eri vaiheissa pysyvään eriarvoisuuteen.

Minna van Gerven, NL: “Make sure you have security and flexibility balance. Services, over silos.”

Professori Gerven kiitti Suomen visionääristä työtä sosiaaliturvan uudistamisessa ja yhteisen ymmärryksen rakentamista.

- Pitkän tähtäimen näkymät, arvot, siilojen ylittäminen on tärkeää huomioitavaa.
- Palvelut, työllisyys ja sosiaaliturva muodostavat kiinteän komiyhteyden
- On hieno lähtökohta, että on muodostettu kirkkait vaihtoehdot ja suunta mihin halutaan edetä.
- Osallistuminen voi olla myös osa velvoittavuutta – mutta osallistumisen määrittely on vaikeaa.
  - Hollannissa määrittelyä ei ole tehty kansallisesti, ja participant- ehdon täyttää eri kunnissa ja alueilla hyvin erilaisella osallistumisella –se voi olla myös hyvin ankaraa
  - Omatoimisuus on Hollannin systeemin ytimessä ja kunnat voivat vapaasti päättää miten implementoivat osallisuutta.
- Osallisuus yhteiskunnan eri toimintoihin on erittäin tärkeää yhteiskunnan sosiaaliselle koheesiolle.
- On hyvä pitää tulevaisuusnäkymät, tulevaisuuden ennakointi koko ajan rinnalla; pitää nähdä tulevaisuuden riskit ja mahdollisuudet
- Tarvitaan laaja ote hyvinvointivaltion käsitteeseen ja uusi sosiaalinen sopimus yhteiskunnassa, eli miten hyvinvointivaltio tulee selviämään tulevaisuuden haasteet (robotisaatio ja digitaalinen murros).
- Perinteisiä hyvinvointivaltion palveluita haastaa ikääntyminen; on tarve nostaa työllisyysastetta
- Turvallisuuden ja joustavuuden [flexibility] yhdistelmää pitäisi tavoitella ja sovittaa yhteen työ – hoiva- elämän erilaiset roolit ja tilanteet
- Kolmas sektori yhdessä julkisen sektorin kanssa tarjoamaan sosiaalisia palveluita.

Wolfgang Schroeder, Saksa: “Towards service-based welfare state; decent work & skilled workers needed”

Professori Schroeder totesi, että sosiaaliturvassa nähdään lisääntyviä tarpeita. Saksassa suuri yhteiskunnallinen murros on käynnissä.

- Harzt-uudistus oli workfare ajattelua, eli työ on parasta sosiaaliturvaa, koska se estää syrjäytymistä yhteiskunnasta ja pitää ihmisen työelämässä ansaitsemassa palkkaa eikä tulonsiirtoa.
- Nyt Saksa on menossa palvelupohjaiseen yhteiskuntaan.
  - Nähdään tarpeita vammaisten, lasten ja lapsiperheiden huomioimisessa, lapsilöyhyyden vähentämisessä jne.
  - Parhailaan pohditaan erityisesti 1-5 –vuotiaiden varhaiskasvatusta ja vanhusten huoltoa
- Tarvitaan kunnollista työtä ja osaavia työntekijöitä
- Integraatio on tärkeää polarisaation estämiseksi
- Osallisuus, uudet kyvyt ja integraatio työmarkkinoille ovat tärkeitä tekijöitä, kun mietitään sosiaaliturvan uudistamista
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tulisi olla preventiivistä, ei reagoivaa
- Byrokratian vähentäminen, palvelutuotannon [service intsitutins] laadun varmistaminen on nähtävä investointina. Hyvät palvelut auttavat integroitumaan ja etenemään.